

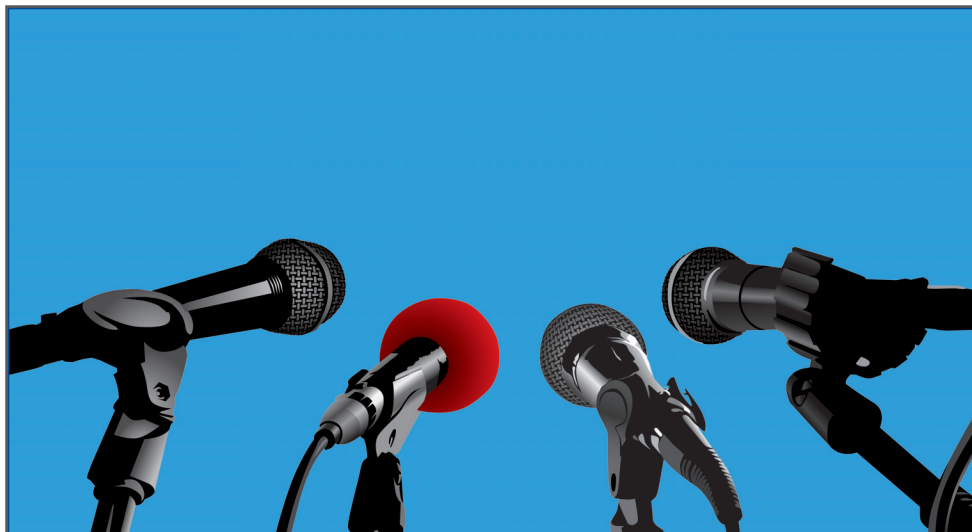
Carta Europea das línguas rexionais ou minoritarias

Deámoslles a palabra ás línguas rexionais e minoritarias

A Carta: darlle a palabra ás linguas rexionais e minoritarias

Utilizar unha lingua faina máis forte Utilízaa, non a perdas!

A Carta Europea das Linguas Rexionais ou Minoritarias é un tratado único aberto aos Estados que desexan participar na construción dun futuro que favoreza as linguas.

O declive das linguas pode frearse, e mesmo pode invertirse o proceso, como demostraron os exemplos de moitos países nos que a xeración máis nova está a aprender a utilizar as linguas que falan tradicionalmente na súa familia e na súa rexión. Deste xeito, salváronse culturas enteiras que están a prosperar novamente na actualidade.

Non obstante, este non é o caso de todas as linguas europeas. De feito, o número de falantes dalgunhas linguas non deixa de diminuír. Se non se inverte esta tendencia, estas linguas acabarán desaparecendo inevitablemente nas rexións nas que se falan tradicionalmente dende hai séculos e nas que forman parte integrante da identidade rexional.

Os países que integran a familia da Carta decidiron protexer e promover as linguas que corren o risco de chegar a ser marxinais nos países nos que se falan tradicionalmente.

A utilización da lingua na vida cotiá

Na Carta proporciónanse orientacións precisas sobre como protexer e promover as linguas minoritarias ou rexionais na vida cotiá.

Ínstanse os Estados para facilitar educación e servizos de medios de comunicación (como a prensa, a radio e a televisión) nestas linguas e para tomar medidas para que as linguas minoritarias se utilicen na administración pública.

A Carta promove a utilización das linguas rexionais ou minoritarias en todas as esferas da nosa vida cotiá, dende os sinais viarios ata os servizos de saúde, pasando polas relacións coas autoridades públicas.

Linguas rexionais ou minoritarias

A Carta abrangue as linguas que son distintas da lingua ou das linguas faladas pola maioría da poboación, aínda que o número de falantes sexa escaso. As linguas dos migrantes e os dialectos da lingua oficial non se consideran linguas rexionais ou minoritarias.

Centrarse na utilización da lingua

Os beneficiarios da Carta son as linguas propiamente ditas, xa que se fomenta a súa utilización efectiva en todas as esferas da vida pública e privada. Os falantes das linguas rexionais ou minoritarias desempeñan un papel fundamental no logro deste obxectivo. Para que unha lingua viva se desenvolva, debe utilizarse de xeito cotián e activo.

Contribuír á paz e ao entendemento mutuo

O respecto das linguas rexionais ou minoritarias e a promoción da súa utilización non son incompatibles coas linguas oficiais nin coa necesidade de aprender estas últimas. Pola contra, o recoñecemento das linguas rexionais ou minoritarias e o respecto dos falantes destas linguas e da súa cultura contribúen ao benestar da sociedade.

O respecto das linguas e das culturas conexas serve para unir un país, non para dividilo. É o mellor xeito, e con frecuencia o único, de integrar as persoas provenientes de diferentes ámbitos lingüísticos e culturais.

Un marco común para os Estados europeos

A Carta é o único instrumento vinculante no eido internacional que se centra na protección das linguas minoritarias. Beneficia os seus Estados signatarios ao facilitarlles un marco común e internacionalmente recoñecido para as súas políticas lingüísticas. Ofrece, así mesmo, unha grande experiencia sobre o modo en que as linguas poden potenciarse na práctica.

A Carta pertence a unha serie de convenios que demostran a preocupación permanente do Consello de Europa por protexer as minorías nacionais, incluídos o Convenio Europeo para a Protección dos Dereitos Humanos e das Liberdades Fundamentais e o Convenio-Marco para a Protección das Minorías Nacionais.

Unha plataforma para a cooperación entre os Estados e as ONG

As políticas que favorezan as linguas só poden elaborarse en cooperación cos falantes das linguas en cuestión. Todas as partes se benefician desta cooperación mutua. A aplicación efectiva da Carta depende dun diálogo intenso entre as autoridades e a sociedade civil.

O seguimento - un paso fundamental

O seguimento continuo do modo en que os Estados aplican a Carta garante o carácter dinámico e evolutivo do tratado como instrumento. Con frecuencia, o proceso de seguimento xa sensibilizou as autoridades, nesta fase temperá, sobre o potencial ou as desvantaxes das súas políticas lingüísticas. Tamén contribuíu a establecer contactos construtivos entre as autoridades e os falantes das linguas de que se trate.

A pedra angular dun sistema

Xa se introduciron numerosas melloras nas primeiras fases de aplicación da Carta. Outros problemas resolvéronse a medida que foron xurdindo. A Carta é a pedra angular dun sistema creado para protexer e promover unhas boas condicións para todas as linguas, co fin de que prosperen e reforcen a diversidade lingüística de Europa.

A aplicación da Carta

Participan tres socios principais:

- o Consello de Europa
- o Estado
- ONG

ou outros representantes dos falantes

Un diálogo construtivo

A Carta é un tratado elaborado polo Consello de Europa e supervísase de xeito continuo.

Ao igual que sucede con moitos convenios do Consello de Europa, o seguimento lévase a cabo sobre a base dun enfoque de dous niveis. No primeiro nivel, o propio país informa sobre o modo en que se está a aplicar o tratado.

O segundo nivel baséase nunha supervisión independente, levada a cabo por un Comité de Expertos elixido polos ministros de Asuntos Exteriores dos Estados membros do Consello de Europa.

No proceso de seguimento participan todas as partes interesadas: representantes gobernamentais, a administración, ONG e outros representantes dos falantes das linguas en cuestión. Isto proporciónalles a todas as partes un foro de diálogo permanente e confírelles aos falantes das devanditas linguas unha posición central no proceso de aplicación.

O Consello de Europa

Comité de Expertos

O seguimento continuo do modo en que os Estados membros aplican a Carta confíase ao Comité de Expertos. Este examina cada informe presentado por un Estado e, sobre a base deste exame, elabora un informe para a súa presentación ao Comité de Ministros do Consello de Europa.

As asociacións ou organismos legalmente establecidos no Estado poden chamar a atención do Comité de Expertos sobre asuntos relativos aos compromisos contraídos polo Estado en cuestión.

De cara á preparación deste informe de avaliación, os representantes do Comité tamén adoitan visitar o Estado para lles solicitar máis información á administración responsable e aos representantes dos falantes das linguas de que se trate («visitas sobre o terreo»). Esta práctica garante que o tratado siga a ser un instrumento dinámico e evolutivo.

Comité de Ministros

O Comité de Ministros (integrado polos ministros de Asuntos Exteriores dos Estados membros do Consello de Europa), sobre a base do exame realizado polo Comité de Expertos, formula recomendacións dirixidas aos gobernos dos Estados que ratificaron a Carta. As recomendacións do Comité de Ministros constitúen o instrumento do tratado máis normativo. Os Estados reaccionaron de xeito positivo ás recomendacións formuladas polo Comité de Ministros e nalgúns casos adoptáronse políticas que favorecen as linguas como consecuencia das devanditas recomendacións.

Unha práctica transparente

O proceso de aplicación da Carta é transparente. É importante que os coñecementos adquiridos neste campo poidan recompilarse e compartirse.

Os informes presentados polos Estados (cada tres anos), a avaliación destes informes polo Comité de Expertos e as recomendacións do Comité de Ministros poden consultarse no sitio web do Consello de Europa e están accesibles a todos os usuarios.

O Estado

O Estado asina e ratifica a Carta, indicando os diferentes compromisos para as linguas que están protexidas pola parte III da Carta (inclúense, como mínimo, 35 dos 68 compromisos).

No prazo dun ano despois da ratificación, o Estado presenta o seu primeiro informe sobre a política que se puxo en práctica de conformidade coa parte II da Carta e sobre as medidas adoptadas en aplicación das disposicións da parte III que o Estado aceptou.

Os seguintes informes periódicos preséntanse cada tres anos. Polo xeral, o Estado prepara o informe logo da consulta con representantes de falantes de linguas rexionais ou minoritarias. Esta práctica é moi recomendable, xa que propicia o entendemento mutuo e, en moitos casos, permite resolver os problemas.

O Estado ten a obriga de publicar o seu informe, que tamén se publicará no sitio web da Carta.

O Consello de Europa pode organizar seminarios ou reunións para lle axudar ao Estado a prepararse para a ratificación da Carta. O propio Estado tamén pode organizar reunións de cara á elaboración e difusión dos seus informes. Os devanditos seminarios ou reunións informativas poden organizarse, así mesmo, co obxectivo de difundir a información sobre o informe de avaliación do Comité de Expertos e sobre as recomendacións aprobadas polo Comité de Ministros do Consello de Europa.

As ONG e outros representantes dos falantes

Invítanse as ONG e outros representantes dos falantes das linguas en cuestión a informar en calquera momento o Estado e o Consello de Europa (a través da Secretaría da Carta) de cuestións relacionadas coa aplicación da Carta. Tamén se lles invita a tomar parte activa na preparación dos informes presentados polo Estado.

Durante o proceso de supervisión que ten lugar tras a presentación do informe do Estado, consúltanse as ONG e outros representantes dos falantes. Estes tamén poden tomar iniciativas neste proceso, informando activamente a Secretaría da Carta sobre os problemas relativos á aplicación do tratado.

A estrutura da Carta

Parte I

Na parte I defínese o ámbito de aplicación da Carta.

Parte II

Na parte II reflíctese o «espírito da Carta». Esta céntrase no recoñecemento das linguas rexionais ou minoritarias como expresión de riqueza cultural. As disposicións da parte II aplícanse a todas as linguas faladas tradicionalmente no Estado.

Parte III

O Estado determina explicitamente as linguas que estarán contempladas nas disposicións máis detalladas da parte III. Para cada lingua, o Estado comprométese a aplicar polo menos 35 das 68 disposicións.

Parte IV

O seguimento da Carta é un compoñente central do proceso desta. Na parte IV defínense o seguimento e outras cuestións relativas á aplicación.

Parte V

Na parte V establécese a entrada en vigor da Carta e defínense cuestións relativas á sinatura e á ratificación do tratado.

PARTE II

SETE PRINCIPIOS APLICABLES A TODAS AS LINGUAS

A parte II da Carta fai referencia a todas as linguas rexionais ou minoritarias faladas tradicionalmente nun país, con independencia de que un Estado elixise a lingua que estará contemplada nas disposicións máis detalladas da parte II. Os seguintes principios fundamentais aplícanse na parte II:

- O elemento cardinal da Carta é o recoñecemento das linguas rexionais ou minoritarias como expresión da riqueza cultural e a necesidade de adoptar medidas firmes para promover as devanditas linguas. Na actualidade, moitos Estados que asinaron a Carta promoven e protexen linguas que antes nin sequera recoñecían como parte do patrimonio cultural e lingüístico do país.
- A Carta tamén lles pide aos Estados que respecten a área xeográfica das linguas rexionais ou minoritarias. Na práctica, este principio aplícase, por exemplo, se os Estados prevén cambiar as fronteiras administrativas dun modo que afecte negativamente as linguas rexionais ou minoritarias.
- Un principio fundamental da Carta é que as linguas non deberían limitarse unicamente ao ámbito privado. Tamén debe alentarse o emprego das linguas na vida pública. Partindo deste principio, o Estado e as autoridades locais crearon novos ámbitos para o emprego da lingua en todos os sectores da vida pública, como a educación, a administración, a xustiza, os medios de comunicación e a vida económica.
- A educación a todos os niveis é esencial para que unha lingua se desenvolva. A Carta esíxelles aos Estados que ofrezan formas e medios apropiados para o ensino e o estudo de todas as súas linguas rexionais ou minoritarias. Así pois, en moitos casos introducíronse melloras polo que se refire a impartir educación nunha lingua ou a ensinar a lingua como materia, incluídas aquelas linguas que non están protexidas polas disposicións máis detalladas da parte III.
- O espírito da Carta, orientada a favorecer as linguas, esixe buscar solucións positivas e construtivas para desenvolver as linguas. Isto require fomentar o entendemento mutuo entre todos os grupos lingüísticos do país, con independencia de que sexan falantes de linguas

maioritarias, rexionais ou minoritarias. O respecto, o entendemento e a tolerancia en relación coas linguas é o elemento cardinal da Carta. Non obstante, a Carta tamén lles esixe claramente aos Estados que prohiban toda forma de distinción, exclusión, restrición ou preferencia inxustificadas en relación co emprego da lingua.

- O papel dos medios de comunicación é fundamental para promover o entendemento mutuo e o respecto dos demais, da súa cultura e da súa lingua. A Carta esíxelles aos Estados que insten os medios de comunicación para tomar medidas de cara a lograr este obxectivo.

- Con frecuencia, os falantes das linguas rexionais ou minoritarias pertencen a un Estado no que tamén se fala a lingua, a miúdo como lingua maioritaria. A Carta esíxelles aos Estados que promovan activamente os intercambios transfronteirizos. Estes intercambios poden ser de moi diversa índole, como o acceso aos medios de comunicación, as relacións culturais ou a cooperación para establecer un plan de ensino dunha lingua.

PARTE III

POSIBILIDADE DE ELECCIÓN DE 98 COMPROMISOS EN SETE ÁMBITOS DA VIDA PÚBLICA

A parte III da Carta componse de 68 artigos e dun total de 98 medidas encamiñadas a apoiar as linguas elixidas para que se beneficien da protección brindada por esta parte do tratado. Para cada lingua, deben aplicarse como mínimo 35 medidas en, polo menos, seis ámbitos da vida pública. Non obstante, de conformidade co espírito da Carta, os Estados adoptaron para a maioría das linguas un enfoque máis xeneroso que o mínimo requirido. Na práctica, isto pode significar, por exemplo, que:

Ensino

- Os falantes poden levar os seus fillos a unha escola na que a educación se imparta integramente na súa lingua, ou polo menos na que a súa lingua se ensine como materia, a todos os niveis pertinentes: dende o preescolar ata o universitario.
- O Estado ten a obriga de ofrecer esta educación e de velar por que os docentes estean debidamente cualificados.

Xustiza

- Os falantes poden expresarse na súa propia lingua nos tribunais, sen que iso leve consigo custos adicionais de tradución ou interpretación para as partes interesadas.
- O Estado debe velar por que os documentos redactados na súa lingua sexan válidos nos tribunais.

Autoridades administrativas e servizos públicos

- Os falantes poden cubrir formularios e enviarlles correspondencia ás autoridades na súa propia lingua e utilizar o seu nome e os seus topónimos na súa propia lingua; así mesmo, os sinais viarios poden estar na súa lingua.
- O Estado ten a obriga de velar por que as autoridades administrativas utilicen as linguas rexionais ou minoritarias.

Medios de comunicación

- Os falantes teñen acceso a programas de radio e de televisión regulares que son difundidos na súa lingua polo servizo público ou por emisoras privadas, tamén poden ler diarios e obras audiovisuais nas linguas minoritarias.
- O Estado ten a obriga de apoiar a difusión na lingua minoritaria polo servizo público ou de apoiar outras producións audiovisuais a través de medios apropiados.

Actividades culturais

- Os falantes teñen acceso a unha rica vida cultural, a bibliotecas e a obras publicadas na súa lingua e beneficianse do desenvolvemento da terminoloxía na lingua minoritaria.
- O Estado comprométese a fomentar e a apoiar actividades culturais de diversa índole e a asegurar que representantes da lingua participen na planificación de actividades culturais.

Vida económica e social

- Os falantes poden expresarse na súa lingua cando soliciten apoio e atención social e invítase a empregar a lingua en todos os sectores da vida económica.
- No lugar de traballo, o Estado ten a obriga de prohibir toda restrición do emprego da lingua que non estea xustificada por motivos prácticos.

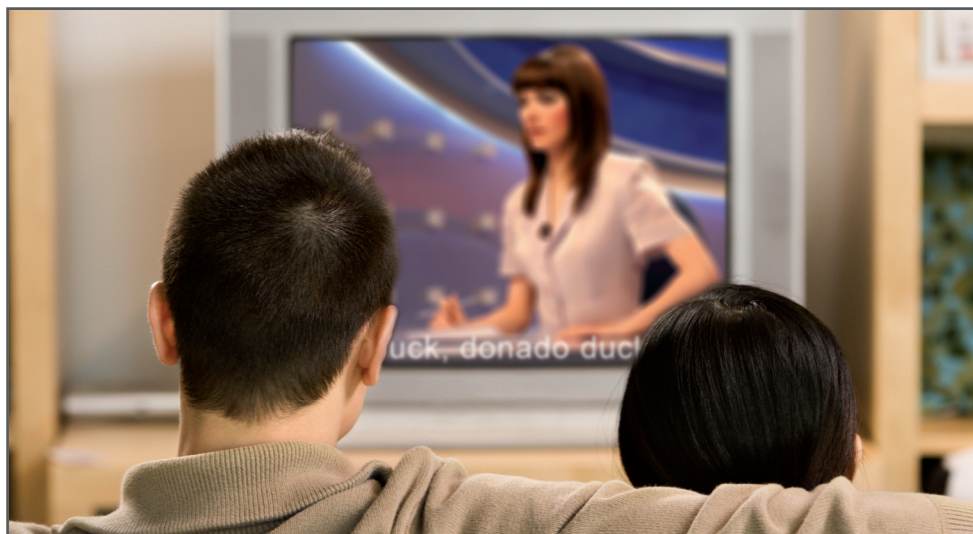
Intercambios transfronteirizos

- Os falantes teñen acceso a programas de radio e televisión transfronteirizos, a actividades culturais comúns ou a outras melloras dimanantes da apertura das fronteiras aos países veciños nos que se emprega a súa lingua.
- O Estado comprométese a fomentar as actividades transfronteirizas, se é necesario mediante a conclusión de acordos cos países veciños.

A Carta pode marcar a diferenza na vida cotiá

*En moitos aspectos,
a Carta afecta o lugar
que ocupan as linguas rexionais
ou minoritarias na vida cotiá.*

Os falantes teñen un papel fundamental que desempeñar

É de vital importancia comprender a natureza da Carta como un proceso na protección e promoción das linguas rexionais ou minoritarias. Con diferenza, o papel máis importante neste proceso desempeñao o usuario diario das linguas protexidas pola Carta. O futuro dunha lingua depende da súa práctica cotiá nas esferas tanto pública como privada. Baséase en decisións tomadas no que respecta á educación, ao emprego diario dos medios de comunicación e ás actividades culturais. Depende da prioridade concedida ao emprego da lingua rexional ou minoritaria, na medida do posible, tanto na administración como nas relacións coas autoridades públicas. Sen esta contribución cotiá á diversidade lingüística de Europa, ningunha outra medida tería sentido.

A seguir, figuran algúns exemplos do modo en que a Carta lles pode axudar ás persoas na súa vida cotiá

- poder aprender e falar a súa lingua na escola
- poder cubrir formularios oficiais na súa lingua
- ter sinais viarios e topónimos na súa lingua
- escoitar a radio, ver a televisión ou ler diarios na súa lingua
- ter acceso a unha rica vida cultural en todos os seus aspectos, con obras de literatura, obras de teatro, concertos, festivais e obras audiovisuais na súa lingua e que reflectan a súa cultura.

**A Carta é un proceso
desenvolvido por colaboradores activos**

- nos países
- nas comunidades que falan as linguas
- en toda Europa.

**A túa lingua non se desgasta, ao utilizala
faise máis forte.
Utilízaa, non a perdas!**

No sitio web da Carta poderá consultar:

- a listaxe de Estados que asinaron e ratificaron a Carta
- o modo en que a Carta se aplica a cada lingua e en cada Estado
- todos os informes periódicos dos Estados
- todos os informes de avaliación do Comité de Expertos
- as recomendacións formuladas polo Comité de Ministros do Consello de Europa á atención dos Estados
- enlaces a outras fontes e documentos sobre a Carta
- recomendacións e listas de verificación para as autoridades e as ONG sobre a aplicación da Carta e sobre como preparar informes periódicos
- noticias e información sobre a aplicación da Carta
- o texto íntegro da Carta Europea das Linguas Rexionais ou Minoritarias, así como o informe explicativo.

www.coe.int/minlang

Para máis información:
Pode dirixirse, así mesmo, á Secretaría
por correo electrónico ou postal, ou por teléfono:

Secretaría da Carta Europea das Linguas Rexionais ou Minoritarias

Dirección Xeral IV
Educación, Cultura e Patrimonio, Xuventude e Deportes

Consello de Europa
F-67075 Estrasburgo Cedex
Teléfono (recepción) +33 (0) 3 88 41 20 00
Correo electrónico: minlang.secretariat@coe.int

XUNTA DE GALICIA
PRESIDENCIA
Secretaría Xeral de Política Lingüística

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

www.coe.int